

Innhold

Forord	11
DEL I	
Introduksjon	13
Kapittel 1	
Design av organisasjon	15
<i>Bjørn-Tore Blindheim, Lars Klemsdal og Kjell Arne Røvik</i>	
Organisasjonsdesign – klassiske spørsmål, nye svar	15
Organisasjon	17
Organisasjonsdesign ved beslutningsfatning	19
Spørsmål om design	20
Kapitlene i boken	22
Kapittel 2	
Noen glimt fra tradisjonene for organisasjonsdesign	27
<i>Lars Klemsdal, Bjørn-Tore Blindheim og Kjell Arne Røvik</i>	
Den klassiske tilnærmingen til organisasjonsdesign	27
Organisasjonsdesign i Norge	29
Organisasjonsdesign på hell?	30
Organisasjonsdesign igjen	31

DEL II

Visuelle uttrykk, tjenstedesign og fysisk struktur	33

Kapittel 3

Design av organisasjoners visuelle uttrykk	35

Turid Moldenæs og Hilde Marie Pettersen

Visuelle uttrykk som bevisst design	35
Hva?	37
Hvorfor?	39
Formgiverne?	42
Effektene?	45
Avslutning	48

Kapittel 4

Tjenstedesign – nytt, nyttig og nødvendig?	51

Hilde Marie Pettersen, Kjell Arne Røvik og Kristin Woll

Design av tjenester	51
Hva er tjenstedesign?	53
Hvem er tjenstedesignerne?	54
Hva gjør tjenstedesignerne?	57
Tjenstedesignernes objekt – hva designes?	61
Implementering av designede tjenester	63
Tjenstedesign i en offentlig politisk kontekst	64
Tre vesentlige kjennetegn ved tjenstedesignfeltet	67

Kapittel 5

Organisasjonsdesign – den fysiske dimensjonen	70

Dag Ingvor Jacobsen

Innledning	70
Fysisk struktur og organisasjonsdesign	71
Fysisk lokalisering	74
Byggs fysiske utforming	76
Den enkeltes arbeidsplass	78
Fysisk struktur som designelement	80

DEL III

Organisasjonskultur og organisasjoners karakter	83

Kapittel 6

Kultur som designvariabel: en advarsel	85

Hans Christian Høyer, Jens Petter Madsbu og Bent Sofus Tranøy

Innledning: emergens versus instrumentalisme i synet på kultur . . .	85
Kultur som begrep	87
Scheins bidrag	89
Managerialisme og kultur: Tomme tønner kan fylles med hva som helst	91
Gjørøv-kommisjonen: jakten på (u)kulturen i politiet	95
Politireformene: kulturen som forsvant	99
Kultur som designvariabel: en advarsel	104

Kapittel 7

Design av organisasjonskultur	107

Carl Cato Wadel

Hvordan formes en organisasjons kultur?	107
Hva forstås med organisasjonskultur?	109
Kan organisasjonskultur designes?	111
Redesign av organisasjonskultur	114
Gir det mening å snakke om design av organisasjonskultur?	118

Kapittel 8

Vurdering og forming av organisasjoners karakter	121

Bjørn-Tore Blindheim

Organisasjon som praktisk problem	121
Selzniks teori om organisasjoner	123
Vurdering og design av organisasjoners karakter	126
Diskusjon	131
Avslutning	134

DEL IV

Delvis organisasjon	137

Kapittel 9

Organisasjonsutforming i internasjonal politikk	139

Arild Aurvåg Farsund og Oluf Langhelle

Internasjonale organisasjoner som besluttede ordener	139
Teoretiske perspektiver på organisasjonsutforming i internasjonal politikk	141
Organisasjonsutforming i internasjonal handelspolitikk	143
Organisasjonsutforming i internasjonal klimapolitikk	147
Konklusjon	150

Kapittel 10

Designet for koordinering?	155

Lene Ekhaugen

Organisasjonsdesign og koordinering	155
Hva er horisontale organisasjonsformer i offentlig virksomhet?	157
Horisontale koordineringsorganer	160
Statssekretærutvalget Afghanistanforum	163
Diskusjon: «horisontalitetens begrensninger»	164
Konklusjon og designimplikasjoner	166

Kapittel 11

«Mellom-organisasjoner» som besluttede og samstyrte ordener	168

Ann-Karin Tennås Holmen

«Mellom-organisasjon» som besluttet orden	168
Besluttet og samstyrt organisering mellom organisasjoner	170
Fremvekst og organisering av interkommunale selskaper (IKS)	174
Kjennetegn og begrunnelse for IKS som mellom-organisasjon	177
Mellom-organisasjoner som samstyrte og besluttede ordener	181

DEL V

Beslutningsprosesser og reformdesign	185

Kapittel 12

Orden i beslutningsprosessene	187

Hilmar Rommetvedt

Hvem, hva?	187
Hvordan?	190
Nærmere om forhandlinger og deliberasjon	198
Makt og legitimitet	200
Avslutning	202

Kapittel 13

Reformdesign	203

Stine Ravndal Nygård og Bjørn-Tore Blindheim

Organisatoriske reformer	203
Teori	206
Metode	209
Empiriske funn	210
Diskusjon	218
Avslutning	221

Kapittel 14

Design av organisasjonsstruktur som en kontinuerlig prosess ..	223

Carl Cato Wadel

Design av organisasjoners formelle struktur	223
Behandling av organisasjonsdesign i litteraturen	224
Proessen med å forme en organisasjons struktur	225
Et utvidet perspektiv på organisasjonsstrukturdesign	231
Diskusjon	236

DEL VI

Avslutning	229

Kapittel 15

Organisasjonsdesign som kompleks økologi	241

Kjell Arne Røvik, Bjørn-Tore Blindheim og Lars Klemsdal

Organisasjonsdesign i nytt lys	241

Et alternativt perspektiv på organisasjonsdesign	242

Organisasjon som løst koplet økologi av besluttede ordener	249

Referanser	250

Forfatteromtaler	274

Stikkord	277